

M.S.W. (Part—II) Examination
PERSONNEL MANAGEMENT
(Specialisation Group—E)

Paper—II

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 100

Note :—(1) All questions are compulsory.

(2) All questions carry equal marks.

1. What do you mean by Industrial Psychology ? Explain the role of Industrial psychologist in Industry. 20

OR

State the meaning and causes of Maladjusted worker. Suggest measures to reduce the maladjusted workers in industry. 20

2. What do you mean by Industrial Relation ? Explain the nature and importance of industrial relation. 20

OR

Explain the meaning of Industrial Social Work and give the principles and objectives of Industrial social work. 20

3. Write answers on :

- (a) Definition of personnel management. 5
- (b) Functions of personnel management. 5
- (c) Objectives of personnel management. 5
- (d) Scope of personnel management. 5

OR

- (e) Meaning of recruitment. 5
- (f) Techniques of training. 5
- (g) Sources of recruitment. 5
- (h) Problems in recruitment. 5

4. Write answers on :

- (a) Meaning of human resource management. 5
- (b) Functions of human resource management. 5
- (c) Need of human resource management. 5
- (d) Limitation of human resource management. 5

OR

- (e) Nature of Communication. 5
- (f) Scope of Communication. 5

- (ब) मानव संसाधन व्यवस्थापनाचे कार्य. 5
- (क) मानव संसाधन व्यवस्थापनाची गरज. 5
- (ड) मानव संसाधन व्यवस्थापनाच्या मर्यादा. 5

किंवा

- (इ) संदेशवहणाचे स्वरूप. 5
- (फ) संदेशवहणाची व्याप्ती. 5
- (ग) संदेशवहणाचे प्रकार. 5
- (ह) संदेशवहणाची प्रक्रिया. 5

5. उत्तरे लिहा :

- (अ) भारतातील कामगार संघटनेचा विकास. 5
- (ब) उद्योगातील कामगार संघटनेची भूमिका. 5
- (क) कामगार संघटनेची उद्दिष्ट्ये. 5
- (ड) कामगार संघटनेच्या सामाजिक जबाबदाऱ्या. 5

किंवा

- (इ) कामगाराचा राहणीमानाचा दर्जा. 5
- (फ) कामगाराकरिता संविधानातील तरतुदी. 5
- (ग) भारतातील कामगाराकरिता राष्ट्रीय आयोगाच्या शिफारशी. 5
- (ह) आंतरराष्ट्रीय श्रम संघटनेची भूमिका. 5

- (g) Types of Communication. 5
- (h) Process of Communication. 5
5. Write answers on :
- (a) Growth of trade unionism in India. 5
- (b) Role of trade union in Industry. 5
- (c) Objectives of trade unions. 5
- (d) Social responsibilities of trade union. 5

OR

- (e) Status of living condition of labour. 5
- (f) Constitutional provisions for labour. 5
- (g) Recommendations of National Commission on labour in India. 5
- (h) Role of International labour organisation. 5

(मराठी माध्यम)

सूचना :— (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. औद्योगिक मानसशास्त्र म्हणजे काय ? औद्योगिक मानसशास्त्रज्ञाची उद्योगातील भुमिका स्पष्ट करा. 20

किंवा

असमायोजित श्रमीकाचा अर्थ व कारणे सांगुण उद्योगामध्ये असमायोजित श्रमीक कमी करण्यासाठी उपाय द्या. 20

2. औद्योगिक संबंध म्हणजे आपण काय समजता ? औद्योगिक संबंधाचे स्वरूप आणि महत्व स्पष्ट करा. 20

किंवा

औद्योगिक समाजकार्याचा अर्थ स्पष्ट करून त्याची तत्वे आणि उद्दिष्टे द्या. 20

3. उत्तरे लिहा :

- (अ) कार्मीक प्रबंधनाचा अर्थ. 5
(ब) कार्मीक प्रबंधाची कार्ये. 5
(क) कार्मीक प्रबंधाचे उद्दिष्ट्ये. 5
(ड) कार्मीक प्रबंधाची व्याप्ती. 5

किंवा

- (इ) भरतीचा अर्थ. 5
(फ) प्रशिक्षणाचे तंत्र. 5
(ग) भरतीचे स्रोत. 5
(ह) भरतीतील समस्या. 5

4. उत्तरे लिहा :

- (अ) मानव संसाधन व्यवस्थापनाचा अर्थ. 5